

Onderwerp	oprichting IGUO en bijbehorende GR-regeling Voor Arnhem, Renkum en Rheden		
Voorgestelde beslispunten			
1. Het principebesluit nemen om een Intergemeentelijke uitvoeringsorganisatie (IGUO) op te richten op basis van bijgevoegde businesscase;			
2. Opdracht geven voor het schrijven van een bedrijfsplan om te komen tot de oprichting van een Intergemeentelijke uitvoeringsorganisatie op basis van de volgende uitgangspunten:			
· Minimaal gelijke kwaliteit, tegen maximaal dezelfde kosten (scenario 1)			
· Een minimaal te realiseren structurele besparing van 4% op het totaal;			
· Een overgang van alle onderdelen op 1 januari 2017 ('big bang'), met uitzondering van ICT dat al op 1 januari 2016 gaat kwartiermaken vanuit de IGUO;			
· Alle onderzochte onderdelen gaan in principe over.			
3. In principe besluiten tot het op grond van artikel 8, derde lid, Wet gemeenschappelijke regelingen treffen van een gemeenschappelijke regeling (bedrijfsvoeringsorganisatie) voor de IGUO.			
4. Aan de raad voorstellen het college van burgemeester en wethouders toestemming te verlenen voor het treffen van de gemeenschappelijke regeling IGUO, als bedoeld in beslispunt 3, conform bijgevoegd voorstel.			
Datum	27 augustus 2015	Ja	Nee
Kenmerk	137237	Openbaar	X
Team	Bestuursondersteuning & Advies	Bevat raadsvoorstel	X
Steller	M.J. (Michiel) van Poorten		
Portefeuillehouder	ir. E. (Erik) Heinrich	Ja	Nee Paraaf
Programma begroting	7	Financieel advies	X
		Juridisch advies	X
		P&O advies	X
		Paraaf hoofd	
		Paraaf directeur	
Concerncontroller A.G. (Ati) van Ommeren			
Secretaris A.E.J. (Jeroen) Steverink MBA		Hamervoorstel / Bespreekvoorstel	
Burgemeester en wethouders		Akkoord	Bespreken in college Paraaf
Burgemeester drs. J.P. (Jean Paul) Gebben			
Wethouder H.J. (Hermine) van den Berg-van Zijl			
Wethouder ir. E. (Erik) Heinrich			
Wethouder drs. A.D. (Wendy) Ruwhof			
Wethouder mr. J. (Jasper) Verstand			

Datum vergadering	8 september 2015
-------------------	------------------

Agendapunt	8.4
------------	-----

Besluit

Onderwerp

oprichting IGUO en bijbehorende GR-regeling Voor Arnhem, Renkum en Rheden

Datum

27 augustus 2015

Kenmerk

137237

Pagina

2 van 12

Voorstel

1. Het principebesluit nemen om een Intergemeentelijke uitvoeringsorganisatie (IGUO) op te richten op basis van bijgevoegde businesscase;
2. Opdracht geven voor het schrijven van een bedrijfsplan om te komen tot de oprichting van een Intergemeentelijke uitvoeringsorganisatie op basis van de volgende uitgangspunten:
  - Minimaal gelijke kwaliteit, tegen maximaal dezelfde kosten (scenario 1)
  - Een minimaal te realiseren structurele besparing van 4% op het totaal
  - Een overgang van alle onderdelen op 1 januari 2017 ('big bang'), met uitzondering van ICT dat al op 1 januari 2016 gaat kwartiermaken vanuit de IGUO;
  - Alle onderzochte onderdelen gaan in principe over.
3. In principe besluiten tot het op grond van artikel 8, derde lid, Wet gemeenschappelijke regelingen treffen van een gemeenschappelijke regeling (bedrijfsvoeringsorganisatie) voor de IGUO.
4. Aan de raad voorstellen het college van burgemeester en wethouders toestemming te verlenen voor het treffen van de gemeenschappelijke regeling IGUO, als bedoeld in beslispunt 3, conform bijgevoegd voorstel.

Inleiding

Aanleiding / inleiding

Gemeenten hebben bij de uitvoering van hun taken te maken met een uitbreiding en toenemende complexiteit van hun takenpakket in een veranderende maatschappelijke omgeving. En dat terwijl de beschikbare middelen alleen maar afnemen. Ook de verdergaande informatisering en de toenemende verwachtingen van actieve burgers en bedrijven zorgen dat er steeds hogere eisen worden gesteld aan de kwaliteit van de gemeentelijke taakuitvoering.

Om deze uitdagingen het hoofd te bieden, hebben de gemeenten Arnhem, Renkum en Rheden naar aanleiding van de Haalbaarheidsstudie "Op weg naar een Intergemeentelijke uitvoeringsorganisatie" besloten om de krachten te bundelen op het gebied van beleidsneutrale uitvoeringsprocessen. De belangrijkste conclusie uit deze haalbaarheidsstudie is dat:

"Het uitgangspunt van organische groei onvoldoende houvast biedt om uitspraken te doen over de gewenste samenwerkingsvorm. En dus ook over een intergemeentelijke uitvoeringsorganisatie. Vorm volgt immers functie en niet andersom. Voor elk robuust en duurzaam samenwerkingsverband is een toekomstvisie nodig op het intergemeentelijk werken. Een 'stip op de horizon'."

In januari 2015 besloten de colleges van Arnhem, Renkum en Rheden (en op dat moment ook nog Overbetuwe) om een beperkt aantal businesscases voor een aantal onderwerpen gelijktijdig gebundeld uit te werken. De stuurgroep, waarin de wethouders bedrijfsvoering van de drie gemeenten zitting hebben, heeft daaropvolgend een gezamenlijke stip op de horizon gezet voor de Intergemeentelijke uitvoeringsorganisatie. Het betreft een samenhangend pakket aan uitvoerende taken op het gebied van communicatie, documentaire informatievoorziening, facilitaire zaken, financiële administratie, gegevensbeheer, gegevensmanagement, juridische zaken, personeel en organisatie, secretariaat, verzekeringen, ICT, belastingen, inkoop en aanbesteding en het subsidiebureau. Een gedetailleerd overzicht van deze stip op de horizon (ook wel aangeduid als 'de kruisjeslijst'¹) is te vinden in de businesscase.

In mei 2015 is de opdracht gegeven om voor de beoogde taken één businesscase te maken. Die businesscase moest ondermeer antwoord geven op de vraag of er redenen zijn om de beoogde taken niet onder te brengen in de IGUO (nee), of met deze taken de beoogde doelen van de IGUO

---

¹ Aangesloten is bij de definitie die Vensters voor Bedrijfsvoering hanteert voor uitvoeringsgerichte bedrijfsvoeringsprocessen.

Onderwerp

oprichting IGUO en bijbehorende GR-regeling Voor Arnhem, Renkum en Rheden

Datum

27 augustus 2015

Kenmerk

137237

Pagina

3 van 12

worden gerealiseerd (ja) en wanneer welke taak het beste over kan gaan (eerst ICT, dan een 'big bang')

Op 27 mei 2015 is een externe partij gestart met het maken van die businesscase, die voortbouwt op de randvoorwaarden en kaders uit de Haalbaarheidsstudie. Op 27 augustus 2015 is van deze business case de definitieve versie opgeleverd.

Doel van deze collegenota

Met deze collegenota wordt beoogd de drie colleges van burgemeester en wethouders – en vervolgens de drie raden - optimaal te informeren over de huidige stand van zaken in de samenwerking en meer specifiek over de bevindingen zoals die voortkomen uit de businesscase. Verder doel van de collegenota is het geven van een opdracht voor het verder uitwerken van de businesscase in een bedrijfsplan, volgens de uitgangspunten van het advies zoals dit in de businesscase is verwoord. Tot slot is het doel van de collegenota en het bijbehorende raadsvoorstel het oprichten van de gemeenschappelijke regeling, in de vorm van een bedrijfsvoeringsorganisatie zodat er een juridische entiteit is waarin ICT per 1 januari 2016 (en de andere onderdelen per 1-1-2017) kan worden ondergebracht.

Doel van intergemeentelijke samenwerking

De intergemeentelijke samenwerking heeft de volgende doelen:

- het verminderen van *kwetsbaarheid* (door het bieden van continuïteit);
- het vergroten van de aantrekkelijkheid voor medewerkers op een op termijn schaarse arbeidsmarkt (*kansen* voor medewerkers);
- het leveren van minimaal gelijkblijvende *kwaliteit* tegen maximaal dezelfde *kosten* (het leveren van meer kwaliteit en/of - op termijn -) lagere kosten).

Argumenten

1.1 Uit de bijgevoegde Businesscase blijkt dat het onderbrengen van de beoogde taken (de stip aan de horizon) in een uitvoeringsorganisatie, een realistische uitdaging is die de gewenste voordelen en de beoogde doelen ook kan halen. Daarom wordt het college gevraagd om op basis van de bijgevoegde businesscase een principebesluit te nemen om de uitvoeringsorganisatie op te richten.

Het principebesluit moet onderscheiden worden van het definitieve besluit waarbij het college taken van de gemeentelijke organisatie onderbrengt bij de intergemeentelijke uitvoeringsorganisatie. Dit definitieve besluit zal pas genomen worden nadat op basis van het advies in de business case een bedrijfsplan is opgesteld. Bij het maken van het bedrijfsplan zal uitgegaan worden van de uitgangspunten zoals benoemd in beslispunt 2. Indien en voor zover bij het maken van het bedrijfsplan blijkt dat deze uitgangspunten niet passend zijn, kan bij het bedrijfsplan hiervan (gemotiveerd) afgeweken worden.

1.2 In de businesscase is ook ingegaan op het scenario niet-samenwerken (paragraaf 4.3 van bijgevoegde Businesscase). Door het samenwerken op de onderzochte onderdelen, kan de gemeente haar bestuurskracht² vergroten en hierdoor een nabije overheid blijven.

De samenwerking sluit ook aan bij het coalitieakkoord (§ 3.4), waarin als uitgangspunt is opgenomen dat de gemeente Renkum voorlopig een zelfstandige gemeente blijft. Om de huidige uitdagingen aan te kunnen, gaat de gemeente Renkum versneld samenwerken met omliggende gemeenten. Op het gebied van bedrijfsvoering gaat dit om Arnhem en Rheden.

---

² het vermogen van een overheidsorgaan om de wettelijke en autonome taken én de ambities die het overheidsorgaan heeft adequaat uit te voeren en hiervoor in de bestuurlijke en maatschappelijke context de juiste verbindingen aan te gaan.

Onderwerp

oprichting IGUO en bijbehorende GR-regeling Voor Arnhem, Renkum en Rheden

Datum

27 augustus 2015

Kenmerk

137237

Pagina

4 van 12

- 2.1 Om uiteindelijk tot een volledige uitwerking van alle benodigde onderwerpen voor de daadwerkelijke uitvoering van de verzelfstandiging te komen, moet een bedrijfsplan worden geschreven. Dit plan moet voldoende gedetailleerd zijn voor de gemeenten om een definitief go/no go te geven (het definitieve besluit) voor het oprichten van een intergemeentelijke uitvoeringsorganisatie. Daarnaast geeft het bedrijfsplan een ontwerp voor de acties die gevraagd worden van de drie gemeenten en de nieuwe uitvoeringsorganisatie (implementatie en ontvlechting). Er komt een bedrijfsplan voor de IGUO als totaal (masterplan) en een bedrijfsplan per onderdeel. Het masterplan gaat in op alles wat overkoepelend te regelen is en uitgangspunten voor de uitwerking per onderdeel. Bij de bedrijfsplannen per onderdeel wordt op basis van de in het masterplan benoemde uitgangspunten, verder ingezoomd op het betreffende onderdeel, voor wat betreft de processen, financiën, formatie, organisatie, etc.. Het masterplan moet samen met de bedrijfsplannen per onderdeel als één geheel beschouwd worden.
- 2.2 Een dergelijke uitwerking kost capaciteit in menskracht en geld van de drie gemeenten. Gelet hierop is een uitdrukkelijke opdracht noodzakelijk van de drie colleges om over te gaan tot het schrijven van een bedrijfsplan.
- 2.3 In de businesscase wordt geadviseerd de volgende uitgangspunten te hanteren bij het onderzoeken en schrijven van het bedrijfsplan:
- A. Kies voor de uitwerking van "scenario 1" dat inhoudt: "minimaal dezelfde kwaliteit tegen maximaal dezelfde kosten", omdat deze het meeste past bij de beoogde IGUO-doelstellingen die als toetsingscriteria gelden.
  - B. Kies voor transformatievariant B dat inhoudt dat ICT formeel per 1 januari 2016 overgaat naar de Intergemeentelijke uitvoeringsorganisatie en kwartier maakt voor de overige onderdelen. De overige onderdelen worden in één reorganisatie op 1 januari 2017 binnen de Intergemeentelijke uitvoeringsorganisatie geplaatst.
  - C. Onderzoek voor het bedrijfsplan alle uitvoerende bedrijfsvoeringstaken zoals aangegeven in de opdracht (kruisjeslijst). Hierbij moet de kanttekening worden geplaatst dat in de businesscase een uitzondering gemaakt wordt voor functioneel beheer. Gelet op de onderbouwing van de business case van deze keuze, is echter voldoende argumentatie aanwezig om dit onderdeel toch mee te nemen en gedetailleerder uit te zoeken in het bedrijfsplan.
- 3.1 Op grond van de inhoud en het advies van de Businesscase is, zoals reeds aangegeven, het aannemelijk dat het bouwen aan de gezette stip aan de horizon, een realistische uitdaging is die de gewenste voordelen en de beoogde doelen ook kan halen. Om de snelheid in de voortgang te kunnen bewaren is het verstandig om op dit moment reeds over te gaan tot het aangaan van de regeling door de colleges. Hiervoor hebben de colleges toestemming nodig van de raden.
- In beide in de businesscase uitgewerkte varianten, alles in één keer over en de gefaseerde variant, is het de bedoeling dat ICT per 1 januari 2016 overgaat naar de intergemeentelijke uitvoeringsorganisatie. Door ICT allereerst over te laten gaan kan de ICT-infrastructuur geharmoniseerd worden, zodat de fundering van de intergemeentelijke uitvoeringsorganisatie goed gelegd wordt.
- Door in deze fase te besluiten tot het aangaan van de regeling, kan de regeling nog tijdig worden gepubliceerd zodat de intergemeentelijke uitvoeringsorganisatie, in de vorm van een bedrijfsvoeringsorganisatie, ook daadwerkelijk per 1 januari 2016 kan bestaan.
- 3.2 De colleges van burgemeester en wethouders zijn het bevoegde bestuursorgaan om de gemeenschappelijke regeling in de vorm van de bedrijfsvoeringsorganisatie op te richten. Zij gaan hier echter niet eerder toe over nadat toestemming is verkregen van hun gemeenteraden. (artikel 1, tweede lid van de Wet gemeenschappelijke regelingen).

Onderwerp

oprichting IGUO en bijbehorende GR-regeling Voor Arnhem, Renkum en Rheden

Datum

27 augustus 2015

Kenmerk

137237

Pagina

5 van 12

- 3.3 Wanneer de colleges de regeling - na toestemming van de raden - aangaan, is de nieuwe rechtspersoon een feit. Dat wil echter niet zeggen dat hiermee een onomkeerbare situatie ontstaat. Indien de colleges uiteindelijk toch geen gebruik van de regeling willen maken, kunnen zij deze op grond van artikel 30 van de regeling, opheffen. Hiertoe dienen zij dan wederom toestemming te vragen aan hun raden. Zeker in het geval nog geen taken, medewerkers en financiën zijn ondergebracht in de nieuwe entiteit, is deze besluitvorming niet gecompliceerd.
- 4.1 Op grond van artikel 1, tweede lid van de Wet gemeenschappelijke regelingen hebben de college van burgemeester en wethouders van de raden toestemming nodig om de regeling te treffen. Zodoende dient er een verzoek tot toestemming bij de raden te worden ingediend. De toestemming kan door de gemeenteraad slechts onthouden worden wegens strijd met het recht of het algemeen belang. Bij het eerste punt betreft het strijd met zowel het geschreven als het ongeschreven recht. Bij het tweede punt gaat het bijvoorbeeld om situaties waarin overwegende bezwaren tegen samenwerking zijn omdat de raad de samenwerking ondoelmatig acht of dat de bevoegdheid zich volgens de raad niet leent voor gezamenlijke behartiging.
- 4.2 Voorgesteld wordt om in principe te besluiten tot het treffen van de regeling. Wij zullen aan u nog een voorstel doen om de regeling definitief te treffen. Dit wordt gecombineerd met de besluitvorming rondom het bedrijfsplan ICT. Mogelijk zullen er nog aanpassingen op ondergeschikte punten of technische wijzigingen in de regeling worden doorgevoerd. Om te voorkomen dat het college terug moet naar de raad in geval er zich dergelijke ondergeschikte en/of technische wijzigingen voordoen, wordt de raad voorgesteld om toestemming aan het college te verlenen deze door te voeren alvorens tot het treffen van de regeling over te gaan. Als de regeling vervolgens definitief is getroffen, zult u voor alle wijzigingen die naderhand in de regeling moeten worden aangebracht wederom toestemming aan de raad moeten vragen.

Kanttekeningen

In hoofdstuk 8 van de businesscase is een inventarisatie gemaakt van de risico's met betrekking tot de samenwerking binnen de IGUO. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen bedrijfsrisico's, transformatierisico's en inhoudelijke risico's. Er is geen analyse uitgevoerd naar de kans en impact van de risico's. In dit stadium is onvoldoende informatie aanwezig om de risico's goed te kunnen kwantificeren. In de bedrijfsplannen zullen de risico's per proces nader worden uitgewerkt. Aanvullend op de in de businesscase opgenomen risico's willen wij hier nog de volgende risico's benoemen.

Kwaliteitsmeting

- De kwaliteitsmeting betreft de eigen beoordeling van de ervaren huidige kwaliteit, door de 'leverancier'. Een objectieve meting van de kwaliteitsbeleving door de klant is niet uitgevoerd. Het risico bestaat dat de kwaliteitsbeleving door de klant significant hiervan afwijkt, waardoor mogelijk additionele middelen noodzakelijk zijn om het gewenste kwaliteitsniveau te behalen.
- Kwaliteit is gedefinieerd als "gemiddeld dezelfde kwaliteit tegen maximaal dezelfde kosten voor alle gemeenten voor alle processen". Dit kan betekenen dat voor een individuele gemeente binnen een specifiek proces wel sprake kan zijn van een daling van de kwaliteit. Ook hier bestaat het risico dat op onderdelen een ongewenste kwaliteitsdaling optreedt waardoor mogelijk additionele middelen noodzakelijk zijn om het gewenste kwaliteitsniveau te behalen.

Samenloop met andere trajecten binnen de gemeenten

- De businesscase gaat uit van een gefaseerde overgang van processen tot aan 2019, dan wel een Big bang per 1-1-2017. Dit vraagt de nodige voorbereidingen binnen de organisaties. Binnen de verschillende gemeenten spelen echter ook andere ontwikkelingen die vragen om inzet van de medewerkers. Risico is dan ook dat er onvoldoende medewerkers beschikbaar zijn om deze voorbereidingen te treffen. Dit kan leiden tot de noodzaak van extra inhuur dan wel het stellen van prioriteiten.

Onderwerp

oprichting IGUO en bijbehorende GR-regeling Voor Arnhem, Renkum en Rheden

Datum

27 augustus 2015

Kenmerk

137237

Pagina

6 van 12

Lopende taakstellingen

- Binnen de gemeentelijke begrotingen zijn een aantal taakstellingen opgenomen die (deels) ingevuld (zouden) moeten worden binnen de processen die nu worden overgedragen aan de IGUO. Voor zover deze taakstellingen nog niet concreet zijn ingeboekt, zijn deze niet verwerkt in de nulmeting. Hiermee wordt echter wel op voorhand al een claim gelegd op de binnen de IGUO te realiseren besparingen.

Financieel

- De besparingsmogelijkheden zijn gebaseerd op ervaringscijfers binnen andere samenwerkingsverbanden. Er is geen analyse uitgevoerd in hoeverre deze van toepassing kunnen zijn op de IGUO. Het risico bestaat dat genoemde besparingen niet gehaald kunnen worden waardoor extra structurele financiële middelen noodzakelijk zijn om de organisatie in stand te houden.
- De kostenvoordelen zijn verdeeld op basis van inwoner aantallen. Een objectieve kostenverdeelsleutel zal in de fase van een bedrijfsplan nader moeten worden uitgewerkt, waarmee het risico bestaat dat kostenvoordelen afwijken van hetgeen in de businesscase is aangegeven op basis van ervaringscijfers.
- Op dit moment is nog niet volledig inzichtelijk hoe de verdeling van aansprakelijkheid tussen de gemeenten plaats moet vinden en welke kaders voor de vormgeving van de IGUO voortkomen uit de vennootschapsbelasting en Btw.

Draagvlak

De wijze waarop de samenwerking op het gebied van bedrijfsvoering tussen de gemeenten Arnhem, Renkum en Rheden wordt vormgegeven, brengt geen verandering in de dienstverlening aan inwoners.

Aanpak/Uitvoering

De haalbaarheidsstudie en de businesscase zijn onderleggers voor het op te stellen bedrijfsplan IGUO en de bedrijfsplannen per onderdeel. Op basis van deze bedrijfsplannen wordt in 2016 de daadwerkelijke overgang van alle onderdelen op 1 januari 2017 voorbereid. De bedrijfsplannen gaan over de overgang van een onderdeel naar de IGUO, maar ook over de consequenties en benodigde acties voor de drie gemeenten. Deze bedrijfsplannen worden ter besluitvorming voorgelegd aan de colleges. ICT gaat al in 2016 kwartiermaken voor de gehele IGUO. Een geactualiseerd bedrijfsplan op het aantal deelnemers en de actuele cijfers zal hierop vooruitlopend aan de colleges voor worden gelegd.

Communicatie

Er wordt met alle betrokkenen bij de IGUO gecommuniceerd en dat blijven we uiteraard doen. Aanvankelijk lag de nadruk vooral op procesinformatie: zorgen dat betrokkenen stap voor stap weten wat er ten aanzien van de komst van een Intergemeentelijke uitvoeringsorganisatie wordt voorbereid en besloten. Waar mogelijk wordt aangegeven wat dat voor een ieder betekent én wordt telkens teruggerepen op de vraag waarom we dit ook al weer doen.

Zodra er een principebesluit ligt over het daadwerkelijk oprichten van een uitvoeringsorganisatie, zal de communicatie meer en meer interactief worden. Dat wil zeggen: collega's worden intensiever betrokken bij de voorbereidingen op de inrichting van de IGUO. Daar hoort ook het gezamenlijk nadenken over naam, missie, visie, uitstraling en huisstijl bij, zodat de uitvoeringsorganisatie gaat leven en steeds meer van de betreffende medewerkers wordt. Ook zal er een verschuiving plaatsvinden van communicatie per gemeente, naar communicatie per taakgebied voor alle drie de

Onderwerp

oprichting IGUO en bijbehorende GR-regeling Voor Arnhem, Renkum en Rheden

Datum

27 augustus 2015

Kenmerk

137237

Pagina

7 van 12

gemeenten. Steeds belangrijker wordt ook de communicatie naar de 'moederorganisaties': wat betekent het overhevelen van taken en collega's naar de uitvoeringsorganisatie voor hen.

Wat middelen betreft blijven we een mix hanteren van mondelinge / persoonlijke communicatie en schriftelijke communicatie.

Overigens hebben we het nog steeds vooral over interne communicatie: communicatie met de eigen collega's. De buitenwereld houden we via de media op hoofdlijnen en slechts bij mijlpalen op de hoogte. Communicatie met externe klanten (inwoners, bedrijven en organisaties) doen we enkel als en wanneer er voor hen merkbaar iets verandert. Zo niet, dan beschouwen we de komst van een IGUO toch vooral als een interne, organisatorische aangelegenheid.

Financiële consequenties

In de businesscase is globaal in beeld gebracht wat de verwachte financiële consequenties zijn van het onderbrengen van de beoogde processen in de IGUO.

Daarvoor is het volgende in beeld gebracht:

- de huidige kosten van de desbetreffende processen binnen de drie gemeenten (3.4 en 4.2);
- de verwachte incidentele investeringen (6.1);
- het verwachte besparingspotentieel (6.2);
- de terugverdientijd voor het geheel (6.2);
- de financiële effecten voor de individuele gemeenten op basis van een verdeling van de incidentele investeringen en besparingen naar rato van inwoneraantallen ³(7.2).

In de businesscase is gewerkt met twee transitie scenario's voor het inbrengen van de processen binnen de IGUO:

- Variant A Gefaseerde overgang: de IGUO wordt vormgegeven aan de hand van het gefaseerd en stapsgewijs laten overgaan van de desbetreffende bedrijfsvoeringsonderdelen (6.3).
- Variant B Big Bang: alle beoogde IGUO-onderdelen worden per 1 januari in 1 keer overgedragen aan de IGUO (6.4).

Deze hebben een verschillende financiële uitwerking en een ander besparingspotentieel.

Per transitie scenario zijn twee besparingsmogelijkheden uitgewerkt voor het verwachte besparingspotentieel (6.2):

- 4% besparingspotentieel;
- 9 % besparingspotentieel.

Dit leidt tot de volgende financiële consequenties bij samenwerking:

Effect op de totale exploitatie G3

Variant A:	2016	2017	2018	2019	2020	Totaal
<i>op basis van 4% besparing</i>						
	38.622.67	38.622.67	38.622.67	38.622.67	38.622.67	
Huidige exploitatie:	9	9	9	9	9	93.113.395
	1.550.00	1.050.00	1.050.00	1.050.00		4.800.00
Transformatiekosten:	0	0	0	0	100.000	0
Besparingen 4 %	-154.491	-617.963	-926.944	-1.235.926	-1.544.907	-4.480.231
	40.018.18	39.054.71	38.745.73	38.436.75	37.177.77	193.433.16
Toekomstige exploitatie	8	6	5	3	2	4
	1.395.50					
netto besparing	9	432.037	123.056	-185.926	-1.444.907	319.769

³ Dit betreft een andere verdeelsleutel dan is toegepast bij GemICT en Belastingen

Onderwerp

oprichting IGUO en bijbehorende GR-regeling Voor Arnhem, Renkum en Rheden

Datum

27 augustus 2015

Kenmerk

137237

Pagina

8 van 12

<i>op basis van 9% besparing</i>						
	38.622.67	38.622.67	38.622.67	38.622.67	38.622.67	193.113.39
Huidige exploitatie:	9	9	9	9	9	5
Transformatiekosten:	1.550.000	0	1.050.000	0	100.000	4.800.000
Besparingen 9 %	-347.604	-1.390.416	-2.085.625	-2.780.833	-3.476.041	-10.080.519
	39.825.07	38.282.26	37.587.05	36.891.84	35.246.63	187.832.87
Toekomstige exploitatie	5	3	4	6	8	6
netto besparing	1.202.396	-340.416	-1.035.625	-1.730.833	-3.376.041	-5.280.519
Variant B:						
<i>op basis van 4% besparing</i>						
	38.622.67	38.622.67	38.622.67	38.622.67	38.622.67	193.113.39
Huidige exploitatie:	9	9	9	9	9	5
Transformatiekosten:	1.150.000	2.750.000	500.000			4.400.000
Besparingen 4 %		-617.963	-1.158.680	-1.544.907	-1.544.907	-4.866.457
	39.772.67	40.754.71	37.963.99	37.077.77	37.077.77	192.646.93
Toekomstige exploitatie	9	6	9	2	2	8
netto besparing	1.150.000	2.132.037	-658.680	-1.544.907	-1.544.907	-466.458
<i>op basis van 9% besparing</i>						
	38.622.67	38.622.67	38.622.67	38.622.67	38.622.67	193.113.39
Huidige exploitatie:	9	9	9	9	9	5
Transformatiekosten:	1.150.000	2.750.000	500.000			4.400.000
Besparingen 9 %		-1.390.416	1	1	-3.476.041	-10.949.529
	39.772.67	39.982.26	36.515.64	35.146.63	35.146.63	186.563.86
Toekomstige exploitatie	9	3	8	8	8	6
	1.150.00	1.359.58		-3.476.04		
netto besparing	0	4	-2.107.031	1	-3.476.041	-6.549.530

Financiële uitkomsten cumulatief per gemeente in de periode 2016 tot en met 2020

Besparingspotentieel	Variant A - Gefaseerd		Variant B - Big bang	
	4%	9%	4%	9%
Arnhem	214.382	-3.540.199	-312.725	-4.390.977
Renkum	44.102	-728.274	-64.332	-903.292
Rheden	61.286	-1.012.047	-89.400	-1.255.261
Totaal IGUO	319.769	-5.280.519	-466.458	-6.549.530

Uiteindelijke structurele besparing per gemeente

Besparingspotentieel	4%	9%
Arnhem	-1.035.746	-2.330.429
Renkum	-213.069	-479.405
Rheden	-296.092	-666.206
Totaal IGUO	-1.544.907	-3.476.041

Onderwerp

oprichting IGUO en bijbehorende GR-regeling Voor Arnhem, Renkum en Rheden

Datum

27 augustus 2015

Kenmerk

137237

Pagina

9 van 12

Deze structurele besparing treedt voor Variant A Gefaseerde overgang op met ingang van 2021. Voor Variant B wordt de structurele besparing verwacht vanaf 2019.

Op basis van het voorgaande kan worden geconcludeerd dat de voorkeursvariant (Variant B) bij een besparing van 4 % past binnen het financiële kader van maximaal gelijke kosten binnen de implementatieperiode van vijf jaar. Deze berekeningen zijn gebaseerd op de uitgangspunten zoals benoemd in de businesscase. De verdere uitwerking in bedrijfsplannen leidt tot een verdere concretisering van de cijfers. Dit kan leiden tot andere uitkomsten. Concreet willen wij hier de volgende uitgangspunten benoemen:

- De cijfers in de nulmeting (huidige kosten) zijn volgens controllers voor 90% zeker. EY heeft geen werkzaamheden verricht ter vaststelling van de betrouwbaarheid van aangeleverde informatie.
- Bij de verwachte incidentele investeringen zijn de frictiekosten en de kosten van het Sociaal Statuut als PM opgenomen. Uitgangspunt is dat het sociaal statuut budgettair neutraal wordt ingericht. In de afronding van de incidentele kosten is € 400.000 gereserveerd voor deze PM posten. Wanneer deze kosten dit bedrag overschrijden, leidt dat tot een langere terugverdiensijd.
- Uitgangspunt is dat de overhead (eigen overhead IGUO, levering adviesfuncties vanuit de drie deelnemende gemeenten, huisvesting binnen bestaande gebouwen) budgetneutraal plaatsvindt.
- Op basis van externe onderzoeken en ervaringen van EY wordt uitgegaan van een besparingspotentieel van 4 tot 9 %. Dit besparingspotentieel is niet bepaald op basis van de specifiek door de drie gemeenten aangeleverde gegevens.
- Uitgangspunt is verdeling van incidentele kosten en besparingspotentieel naar rato van het aantal inwoners. Dit houdt de historische verschillen in kosten in stand. Voorstel is om na de transformatiefase of op basis van de bedrijfsplannen over te stappen op een verrekensystematiek op basis van andere uitgangspunten. De ervaring met ICT leert dat dit kan leiden tot aanzienlijke verschuivingen doordat de prijs per inwoner / werkplek / etc. in de nul situatie nogal verschilt. Dit vormt een risico voor de toekomstige toerekening van kosten.

Juridische consequenties

Onderhavige gemeenschappelijke regeling is een regeling op grond van het bepaalde in artikel 1 lid 2 juncto artikel 8 lid 3 van de Wet gemeenschappelijke regeling (Wgr).

Het is een gemeenschappelijke regeling die wordt getroffen door de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Arnhem, Renkum en Rheden (de deelnemers). Bij deze regeling wordt een bedrijfsvoeringsorganisatie ingesteld. Voor het treffen van deze regeling hebben de colleges de toestemming van de gemeenteraden nodig.

De regeling wordt in ieder geval voor een periode van vijf jaar getroffen. Na vijf jaar is uittreding mogelijk met een aanzegtermijn van een jaar en onder gebondenheid aan een uittredingsplan. Andere gemeenten kunnen toetreden door unaniem besluit van de deelnemers.

Bedrijfsvoeringsorganisatie

Per 1 januari 2015 is in de Wgr een nieuwe bestuursvorm geïntroduceerd, de zogenoemde bedrijfsvoeringsorganisatie. Deze nieuwe bestuursvorm heeft rechtspersoonlijkheid, echter zonder een geleed bestuur (Algemeen Bestuur - Dagelijks Bestuur). De bedrijfsvoeringsorganisatie is specifiek bedoeld voor de bedrijfsvoerings- en uitvoeringstaken die beleidsneutraal van aard zijn. Zulke taken vragen niet om een zware bestuurlijke aansturing, terwijl het wel praktisch is dat de bestuursvorm rechtspersoonlijkheid heeft. Zo kan het namelijk de organisatie aansturen, eigen personeel in dienst nemen en (waar nodig) opdrachten geven en overeenkomsten sluiten. Een bedrijfsvoeringsorganisatie kent dus geen eigen bevoegdheid om beleid vast te stellen. Deze bevoegdheid blijft een taak van de afzonderlijke colleges en gemeenteraden.

Onderwerp

oprichting IGUO en bijbehorende GR-regeling Voor Arnhem, Renkum en Rheden

Datum

27 augustus 2015

Kenmerk

137237

Pagina

10 van 12

Democratische legitimiteit

De democratische legitimiteit van regionale samenwerking kan rekenen op belangstelling van de raad. Voor de bestuursvorm 'bedrijfsvoeringsorganisatie' is bij wet bepaald dat vertegenwoordiging in het Bestuur geschiedt vanuit het college. In artikel 10 van de gemeenschappelijke regeling IGUO is geregeld dat het Bestuur en diens leden informatie en verantwoording afleggen aan de raad. Daarnaast heeft de raad inspraak over de door het Bestuur vast te stellen begroting voor de IGUO.

Toestemming gemeenteraad

Op grond van artikel 1 lid 3 van de Wgr moet u voor het treffen van de gemeenschappelijke regeling toestemming vragen aan de raad. Deze toestemming kan slechts worden onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang. Dit houdt in dat de raad bij de beoordeling van de aanvraag om toestemming een zekere terughoudendheid moet betrachten. Het gaat bij 'strijd met het algemeen belang' bijvoorbeeld om de situatie dat de raad meent dat het ondoelmatig is om ten aanzien van de desbetreffende belangen samen te werken met andere gemeenten of dat de raad meent dat de bevoegdheid zich niet leent voor gezamenlijke behartiging.

In de constructie zoals door ons voorgesteld (u neemt nu een principebesluit en pas later een definitief besluit tot het treffen van de regeling), geldt het volgende:

Besluit de raad om toestemming te verlenen, dan verleent zij met dat besluit eveneens bij voorbaat toestemming voor het definitief treffen van de regeling mits er in de regeling tussentijds slechts ondergeschikte of technische wijzigingen worden doorgevoerd.

Personele consequenties

De personele consequenties worden in het bedrijfsplan verder uitgewerkt. Pas dan zal duidelijk zijn wat de samenwerking voor consequenties heeft voor de formatie en bezetting. Een belangrijke conclusie op dit moment is, dat met de keuze voor de bedrijfsvoeringsorganisatie de medewerkers die te zijner tijd overgaan van de huidige drie gemeenten naar de BVO hun ambtelijke status zullen behouden. In het sociaal statuut worden nadere afspraken gemaakt over de arbeidsvoorwaarden in de IGUO en hoe de verschillen overbruggen worden.

Voor medewerkers is het daarnaast van groot belang te weten wat hun werkinhoud wordt, waar hun werkplek is en wie hun leidinggevende wordt. Deze onzekerheden zijn nu niet weg te nemen en kunnen zorgen voor onrust en weerstand. Goede en tijdige communicatie is randvoorwaardelijk om onzekerheid weg te nemen of te werken aan het bewustzijn dat de verandering er gaat komen en dat het consequenties heeft.

In het bedrijfsplan wordt uitgewerkt hoe de organisatie 'zero based' wordt opgebouwd.

Uitgangspunt is het bepalen van de minimale capaciteit en het minimale budget die nodig en efficiënt zijn om toekomstige doelen te kunnen realiseren. Afhankelijk van de uitkomst wordt duidelijk of er voldoende FTE zijn voor de huidige bezetting. Om die reden zijn vanaf nu afspraken gemaakt om komende vacatures die het gebied van de IGUO beslaan tijdelijk in te vullen, zodat er ruimte/flexibiliteit ontstaat. In het sociaal statuut worden afspraken gemaakt over de plaatsingsprocedure van management en medewerkers. Bij de aanvang van de samenwerking en het opmaken van de haalbaarheidsstudie is voor medewerkers uitgegaan van mens volgt werk. Voor het management en sleutelfuncties geldt een selectie op basis van competenties van het (nieuwe) managementprofiel.

De intentie is om te komen tot het harmoniseren van personeelsbeleid en arbeidsvoorwaarden voor de 4 organisaties (de gemeentelijke organisaties van Arnhem, Renkum, Rheden en de IGUO zelf).

Dit is een proces dat meer tijd nodig heeft dan het vaststellen van het sociaal statuut. Er wordt bij de totstandkoming van het sociaal statuut al zo veel mogelijk gekeken naar harmonisatie.

WMO-aspecten

Onderwerp

oprichting IGUO en bijbehorende GR-regeling Voor Arnhem, Renkum en Rheden

Datum

27 augustus 2015

Kenmerk

137237

Pagina

11 van 12

n.v.t.

Duurzaamheid

n.v.t.

Effect op vermindering regeldruk

n.v.t.

Standpunt O.R.

De impact van de IGUO op de werksituatie van de medewerkers is groot. De rol van de medezeggenschap in de ontwikkeling van de IGUO is dan ook evident. Om op een goede manier invulling te geven aan de rol van de medezeggenschap wordt deze in een vroeg stadium betrokken bij de ontwikkeling van de IGUO.

Sinds medio 2015 vindt er regelmatig overleg plaats tussen de bestuurder en het BGO (bijzonder georganiseerd overleg) over het sociaal statuut. In een constructief technisch overleg worden de voorbereidingen getroffen voor de besluitvorming.

Er is sprake van het primaat van de politiek voor het besluit om tot samenwerking te komen. Wel heeft nu de (lokale) OR, zolang er geen BOR (bijzondere ondernemingsraad) is) op basis van art. 25 eerste lid b van de Wet op de Ondernemingsraden (WOR), adviesrecht bij het aangaan van duurzame samenwerking, met name voor de gevolgen voor medewerkers. Dit is dus pas later in het proces aan de orde, in de fase van het bedrijfsplan. Aan de oprichting van de BOR wordt gewerkt, informeel komen de afzonderlijke OR-leden al in een BOR i.o. samen met de bestuurder. De BOR wordt uiteindelijk de medezeggenschap van de nieuwe organisatie.

De secretarissen hebben vanuit hun rol als WOR-bestuurder regelmatig overleg met hun 'eigen' OR, om de voortgang en effecten voor de organisatie te bespreken.

We investeren in regelmatig en open overleg met de medezeggenschapsorganen, zodat zij ook hun rol richting hun achterban kunnen vervullen.

Alternatieven

Niet-samenwerken is een alternatief. Deze optie is ook afgewogen (paragraaf 4.5 van bijgevoegde Businesscase). Geconcludeerd kan worden dat juist door het samenwerken op de onderzochte onderdelen, de gemeente haar bestuurskracht⁴ kan vergroten en hierdoor een nabije overheid kan blijven.

Bijlagen:

1. Businesscase Intergemeentelijke Uitvoeringsorganisatie;
2. Gemeenschappelijke regeling.

---

⁴ het vermogen van een overheidsorgaan om de wettelijke en autonome taken én de ambities die het overheidsorgaan heeft adequaat uit te voeren en hiervoor in de bestuurlijke en maatschappelijke context de juiste verbindingen aan te gaan.

Onderwerp

oprichting IGUO en bijbehorende GR-regeling Voor Arnhem, Renkum en Rheden

Datum

27 augustus 2015

Kenmerk

137237

Pagina

12 van 12